

Sanni Ylipekkala

KOTOISAA, ROUHEETA JA ÄRRÄISTÄ

Vammalan lukion abiturienttien käsityksiä Tyrvään murteesta

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Huhtikuu 2022

TIIVISTELMÄ

Sanni Ylpekkala: Kotoisaa, rouheeta ja ärräistä – Vammalan lukion abiturienttien käsityksiä Tyrvään murteesta
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Suomen kielen tutkinto-ohjelma
Huhtikuu 2022

Kandidaatintutkielmassa tarkastellaan entisen Vammalan, eli nykyisen Sastamalan ei-lingvistien asennetta omaan murteeseensa ja puhetapaansa. Halusin selvittää, pitävätkö nykyiset sastamalalaiset nuoret aikuiset itseään Tyrvään murteen puhujina, ja minkälaiseksi he murteensa ja puhetapansa mieltävät. Halusin myös saada selville, millaiseksi he määrittelevät Tyrvään murteen ja mitä piirteitä he siihen liittävät. Teoreettisena taustana tässä kandidaatintutkielmassa on kansanlingvistiikka. Kansanlingvistiikka tarkastelee maallikoiden, eli ei-lingvistien kielenkäyttöä koskevia havaintoja, ja siinä on tärkeää maallikoiden puhe kielestä. Kansanlingvistiikka sijoittuu sociolingvistiikan ja dialektologian välimaastoon. Aihe on mielekäs, sillä vastaavaa kansanlingvististä tutkimusta Tyrvään murteesta ei ole lähiaikoina tehty.

Tutkimuksen aineisto koostuu 15 sähköisestä vastauslomakkeesta, jotka on kerätty Vammalan lukion kolmannen vuoden opiskelijoilta. Kyselyyn vastaaminen oli täysin vapaaehtoista ja anonyymiä. Sähköisessä Office 365 -kyselylomakkeessa oli kuusi avointa kysymystä taustakysymysten lisäksi. Avoimilla kysymyksillä voidaan selvittää, mitä vastaaja todella ajattelee, eikä rajata vastaamista eri vaihtoehtoihin. Avoimilla kysymyksillä sain laadullista aineistoa, mikä on tärkeää kansanlingvistiikassa.

Tutkimustulokset osoittavat, että Vammalan lukion kolmannen vuoden opiskelijat osaavat luetella Tyrvään murteen piirteitä sekä kertoa omasta puhetavastaan. Tyrvään murretta luonnehdittiin esimerkiksi kotoisaksi, huolettomaksi ja rennoksi. Suurin osa informanteista kokee, että aitoa Tyrvään murretta puhuu vanhempi sukupolvi nykyisen Sastamalan tai entisen Vammalan alueella. Vammalan lukion abiturienteista suurin osa kokee, että Tyrvään murre on vain osittain omassa puhekielessä. Moni koki puhuvansa sekaisin eri murteita. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että Tyrvään murre elää edelleen osittain, ja tämän murteen keskeisimpiä piirteitä osataan luetella. Tutkielma toimii hyvänä pohjana jatkotutkimukselle ja on kartoittanut sitä, millaisia tekijöitä nuoret sastamalalaiset aikuiset murteestaan ja puhetavastaan huomaavat ja mitä mieltä he ovat Tyrvään murteesta ja sen puhujista.

Avainsanat: murreasenteet, kansanlingvistiikka, Tyrvään murre

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

SISÄLLYS

1 Johdanto	1
2 Teoreettinen tausta	3
2.1 Kansanlingvistiikka	3
2.2 Kieliasenne ja -identiteetti	4
2.3 Murteet	5
2.4 Tyrvää ja sen murre	6
3 Aineisto	9
3.1 Tutkimusaineisto ja kyselytutkimus metodina	9
3.2 Informantit	10
4 Aineiston analyysi ja tulokset	12
4.1 Tyrvään murteen tuntomerkit, piirteet ja puhujat	12
4.2 Tyrvään murteen sanasto	16
4.3 Nuorten sastamalalaisten aikuisten oma puhekieli	18
4.4 Kokoavasti	20
5 Päättäntö	23
Lähteet	25
Liitteet	27

1 JOHDANTO

Oma kieli on mielenkiintoista. Itse olen koko ikäni enemmän tai vähemmän mieltänyt itseni Tyrvään murteen puhujaksi. Olen kasvanut ja varttunut nykyisen Sastamalan alueella, jossa vanhempi sukupolvi on omasta mielestäni puhunut aitoa Tyrvään murretta, ja me myöhemmin syntyneet jollain tapaa heikentyntä murretta. Silti aina korkeakouluelämään asti olen tähän nimenomaiseen paikallismurteeseen puhetaapani liittänyt. Eri paikkakunnilla asuessani ajattelin taas välillä puhuvani jotain samaa, kuin kaikki pirkanmaalaiset, kun esimerkiksi Helsingissä puhetaapani luonnehdittiin *tosi murteiseksi, maalaiseksi ja leveäksi*. Tampereelle muuttaessani, syntyperäisten tamperelaisten kanssa keskustellessani totesin, että joku puhetavoissamme silti erosi. Halusinkin selvittää, mitä murretta Sastamalassa asuvat itse ajattelevat puhuvansa, ja mieltävätkö nykyiset sastamalalaiset nuoret aikuiset itseään Tyrvään murteen puhujiksi. Täten tutkin kandidaatintutkielmassani Tyrvään murteen ilmenemistä Vammalan lukion abiturienteilla ja pyrin kartoittamaan heidän ajatuksiaan ja asenteitaan Tyrvään murteesta. Tarkoituksena on saada kartoitettua sitä, onko Tyrvään murretta enää heidän keskuudessaan heidän omasta mielestään ja jos on, niin millaisena se ilmenee.

Tutkielmani kuuluu kansanlingvistiikan piiriin, sillä kansanlingvistiikassa tutkitaan juuri maallikoiden, eli ei-kielitieteilijöiden käsityksiä kielestä. Ei-kielitieteilijöitä ovat esimerkiksi kyselytutkimukseni kohteet, lukiolaiset abiturientit. Kansanlingvistiikka sijoittuu sosiolingvistiikan ja dialektologian välimaastoon (Vaattovaara 2009: 27). Kerron tästä teoreettisesta taustasta lisää luvussa 2.

Kansanlingvististä tutkimusta Tyrvään murrealueen puhujista on tehnyt Anna-Riitta Leander (2008) pro gradu -työssään *Maallikon käsityksiä puhekielestä eri ikäpolvilla – kansanlingvistinen näkökulma*, jossa hän tutkii sastamalalaisten maallikoiden, eli ei-lingvistien käsitystä omasta puhekielestään, aineistona sekä nuorten että vanhempien ihmisten kirjoittamia kirjeitä. Kyseinen pro gradu keskittyi nimenomaan puhekielisyyden ja puhettavan tunnistamiseen, sekä kahden eri sukupolven puhekieliseen eroon, joten suoranaisesti asenteita Tyrvään murretta kohtaan ei ole tutkittu. Tutkielmani avulla saadaankin tämänhetkistä tietoa nuorten sastamalalaisten aikuisten käsityksistä Tyrvään murteesta ja omista puhetavoistaan.

Tutkin kandidaatintutkielmassani sitä, miten Vammalan lukion abiturientit kokevat Tyrvään murteen. Haluan selvittää, pitävätkö nykyiset sastamalalaiset nuoret aikuiset itseään Tyrvään murteen puhujana ja minkälaiseksi he mahdollisen murteensa ja puhetaapansa mieltävät. Minua myös kiinnostaa, millaiseksi he määrittelevät Tyrvään murteen ja mitä piirteitä ja sanastoa he siihen liittävät, ja miten se eroaa muista murteista.

Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

1. Mitä murrepiirteitä ja sanoja informantit tiedostavat kuuluvaksi Tyrvään murteeseen?
2. Miten informantit kokevat Tyrvään murteen eroavan muista murteista?
3. Millaisia käsityksiä informanteilla on omasta kielestään ja murteestaan?

2 TEOREETTINEN TAUSTA

2.1 Kansanlingvistiikka

Kielellisten asenteiden tutkimus alkoi 1960-luvulla pohjautuen sosiologiseen ja sosiaalipsykologiseen asennetutkimukseen. Tutkimus on viime vuosikymmeninä laajentunut eri tahoille, minkä vuoksi myös näkökulmat ja menetelmät ovat monipuolistuneet. (Mielikäinen & Palander 2002: 86.) Sosiolingvistiikassa on 1980-luvulta lähtien saanut jalansijaa kansanlingvistiikan suuntaus, jota alettiin tutkia Yhdysvalloissa. Kansanlingvistiikan lähtökohtana ovat ei-lingvistien, eli maallikoiden havainnot omasta kielestä ja sen variaatiosta, jotka eivät aiemmin olleet keskeisimpiä tutkimuskohteita. Tutkimussuuntauksen vakiinnuttajana pidetään Dennis R. Prestonia, jonka ensimmäiset tutkimukset alalla koskivat yhdysvaltalaisen murrekäsityksiä. (Mielikäinen & Palander 2014: 2.2.)

Kansanlingvistiikka on vakiintunut parin viime vuosikymmenen aikana, ja jo nyt sen kentällä tehdään tutkimuksia eri puolilla maailmaa. Myös Suomen mittakaavassa kansanlingvistinen tutkimus on suhteellisen tuore. 1990-luvun loppupuolella kansanlingvistinen tutkimus raivasi tilaa Joensuun (nyk. Itä-Suomen) ja Jyväskylän yliopistoissa. (Mielikäinen & Palander 2014: 2.2.) Vaattovaaran (2009: 27) mukaan kansanlingvistiikan voidaan katsoa rantautuneen Suomeen Marjatta Palanderin kansanlingvistisen kirja-arvion saattamana vuonna 2001. Tämä kirja-arvio, *Kansan käsityksistä lingvistiikkaa*, julkaistiin Virittäjässä. Toinen tärkeä kansanlingvistinen teos on Aila Mielikäisen ja Marjatta Palanderin vuonna 2002 Sananjalassa ilmestynyt artikkeli *Suomalaisten murreasenteista*. Kansanlingvistiikan kentän ensimmäisiä väitöskirjoja Suomessa on Johanna Vaattovaaran *Meän tapa puhua*, joka on julkaistu vuonna 2009. Kansanlingvistinen tutkimus on myös vahvasti yhteydessä asennetutkimukseen (Mielikäinen & Palander 2014: 2.2).

Kansanlingvistinen kieliassennetutkimus eroaa sosiaalipsykologisesta ja perinteisestä asennetutkimuksesta siinä, miten kysymykset asetellaan. Perinteinen kieliassennetutkimus asettaa kysymykset tutkijan positiosta tai variaatiosta, kun taas kansanlingvistiikassa lähdetään kansanymmärryksestä ja suunnataan huomio puhujien kielitietoisuuteen. (Vaattovaara 2009: 29.) Dialektologit ja sosiolingvistit eivät keskity kansanlingvistien tavoin havaintoihin, joita maallikoilla on kielen variaatiosta (Mielikäinen & Palander 2002: 90). Kansandialektologian tutkimuskohteena ovat nimenomaisesti kansan murteita koskevat havainnot, kun taas kansanlingvistiikka kattaa laajemminkin kansan kielellisiä käsityksiä koskevan tutkimuksen (Vaattovaara 2009: 27). Voidaankin sanoa, että kansanlingvistiikka on dialektologian ja sosiolingvistiikan välimaastossa

(Mielikäinen & Palander 2002: 90). Oma tutkielmani suuntautuu kansanlingvistiikan kentälle tarkastellessani nuorten aikuisten asenteita ja mielipiteitä Tyrvään murteesta.

Kansanlingvistisen tutkimuksen keskeisimpiä menetelmiä ovat murremielikuvakartat, haastattelut, kyselyt ja lomakkeet (Mielikäinen & Palander 2014: 2.3). Suomalaisten opinnäytteiden kyselyt ovat useimmiten Mielikäisen ja Palanderin (2014: 2.3) mukaan olleet avoimia kysymyksiä, joissa on kysytty murteesta ja sen tuntomerkeistä, muiden murteiden tuntemuksesta, nuorten kielestä, eri-ikäisten kielenkäytön eroista sekä murreasenteista. Ongelmana kansanlingvistiikan alan tutkimuksissa on esimerkiksi se, miten eri käsitteet ymmärretään ei-lingvistien keskuudessa (Mielikäinen & Palander 2002: 92).

Havainnoissa on kyse kielitietoisuudesta. Mielikäinen ja Palander (2014: 2.2) ovat suomentaneet Prestonin neljä näkökulmaa, joista maallikoiden kielitietoisuuden havainnointi koostuu. Ensimmäinen on *saatavuus* (*availability*) eli se, mitä kielenilmiöitä maallikot havaitsevat. Jotkut kielenilmiöt ovat helpommin havaittavissa, kuin toiset. Toinen näkökulma on *havaintojen paikkansapitävyys* lingvistiseen tietoon verrattuna (*accuracy*) eli se, miten hyvin havainnot ja kuvaukset vastaavat lingvistien tietoa ja todellisuutta. Kolmas näkökulma on *yksityiskohtaisuus* (*detail*) eli se, miten tarkkoja tai yleisluonnollisia havainnot ovat. Neljäntenä näkökulmana on *imitointikyky* (*control*), eli kuinka hyvin ei-lingvisti hallitsee tunnistamansa murteen tai kielenilmiön.

2.2 Kieliasenne ja -identiteetti

Kieli on avainasemassa rakentamassa ihmisen identiteettiä ja identiteetin ilmaisua. Suomalaiset ovat jo pitkään identifioineet itseään ja muita kielenkäytön perusteella, ja kieli on ollut vaikuttamassa jopa heimostereotyyppien syntyyn (Mielikäinen & Palander 2014: 189). Oma perhe ja kotiympäristö antavat ensimmäiset kielen mallit, jotka voivat varttuessa muuttua (Suojanen 1982: 7). Paunosen (1982: 36–37) mukaan kieli on sekä ryhmiä erottava että saman ryhmän jäseniä yhdistävä merkki. Kieli vahvistaa yhteenkuuluvuutta, sekä me ja muut -ajattelutapaa.

Kieliasenteella tarkoitetaan yleisen määritelmän mukaan varianttien tai kielenilmiöiden sosiaalista arvottamista (Vaattovaara 2009: 28). Sekä *kieli* että *asenne* voidaan määritellä monella eri tavalla. Asenne voi olla esimerkiksi tietoista tai tiedostamatonta. (Garrett 2010: 1–2.) Kielentutkimuksessa asenteen käsite on melko väljä (Mielikäinen & Palander 2002: 88).

Mielikäisen ja Palanderin (2002: 88) mukaan asenne on esimerkiksi mentalistisen näkemyksen kautta tila, taipumus tai alttius suhtautua johonkin tietyllä tavalla, positiivisesti tai negatiivisesti. Sosiaalipsykologisen, behavioristisen asennetulkinnan mukaan asenteiden katsotaan koostuvan tiedollisesta, tunteellisesta ja toiminnallisesta komponentista (Vaattovaara 2009: 28–29). Asenteet eivät ole synnynnäisiä, vaan opittuja. Kielenkäyttöön liitetyt mallit, arvot ja asenteet omaksutaan useimmiten eri tahoilta, kuten suvusta, koulusta tai työympäristöstä. (Mielikäinen & Palander 2002: 88.) Kieliasenteet voivat kohdistua erilaisiin kielellisiin piirteisiin, kuten ääntämiseen, sanoihin, kielioppiin, sanojen painoon tai aksenttiin (Garrett 2010: 2). Kieliasenteita on tutkittu eri menetelmin, esimerkiksi murremielikuvakarttojen piirtämisellä, murrealueiden ja -piirteiden nimeämisellä, kuuntelutesteillä ja imitoinnilla (Nuolijärvi & Lappalainen 2020: 882). Asenteiden vaikutus kielen muuttumiseen nousi esiin vasta sosiolingvivistisessä variaation tutkimuksessa (Mielikäinen & Palander 2014: 2.1).

Identiteetti rakentuu suhteessa toisiin. Identiteetti sisältää ajatuksen samankaltaisuudesta, sillä sana *identtinen* tarkoittaa sitä, että kaksi asiaa ovat samat. (Edwards 2009: 19.) Identiteetillä ja ryhmällä on Edwardsin (2009: 19) mukaan yhteys, sillä puhutavalla ja kielenkäytöllä voi viestiä toisille kuulumista tiettyyn ryhmään. Identiteetti on toki jatkuvasti muuttuva osanen, mutta kieli ja identiteetti ovat loppupeleissä erottamaton sanapari (Edwards 2009: 20). Identiteetit ovatkin erilaisia, moninaisia ja muuttuvia. Yhden sijaan voisikin puhua identiteeteistä monikossa. Eri tilanteissa eri identiteetit saavat erilaisen painoarvon. (Pietikäinen ym. 2002: 9.) Pietikäinen ja kollegat (2002: 9) kiteyttävät identiteetin siten, että identiteetti pyrkii määrittelemään ylhäältä käsin sen, millä tavalla olemme samankaltaisia muiden kanssa ja sen, miten eroamme toisista. Identiteetissä on siis tiivistetysti kyse sekä samankaltaisuudesta että erilaisuudesta (Pietikäinen ym. 2002: 9).

Kieli on täynnä erilaisia murteita, puhetapoja, tekstejä ja diskursseja. Täten kieli luo myös erilaisia identiteettejä. (Pietikäinen ym. 2002: 15). Yhteisön yhteisen kielen avulla tunnetaan yhteenkuuluvuutta, mutta samalla erotutaan toisista ryhmistä. Näin kieliyhteisön jäsenille muodostuu oma kielellinen identiteetti eli tunne siitä, että ymmärtää kieliyhteisön muiden jäsenten kieltä. (Dufva 2002: 24). Dufva (2002: 24) toteaa, että yleensä kieli- tai murreyhteisön kielellinen identiteetti on positiivinen, sillä omaa puhetapaa ja kieltä arvostetaan, ja se koetaan hyväksi tai oikeaksi.

2.3 Murteet

Murteet mielletään usein hauskoiksi, ja niihin liittyy erilaisia asenteita ja mielikuvia. Suomen kielen *murre*-sana onkin johdos *murtaa*-verbistä (Hurtta: 2007). Piipon ja kollegoiden (2016: 69) mukaan Suomen murrealueisiin liittyy niille kullekin omaksuttuja symboliarvoja, joista suomalaisessa kulttuurissa kasvaneet ovat tietoisia. Savolaispuhetapa on lupsakkaa ja helsinkiläiset puhuvat ylimielisesti. Piippo ja kollegat (2016: 73) muistuttavat, että murrerajoja ja -jakoja ajatellaan usein objektiivisina faktoina, vaikka ne eivät sitä kuitenkaan ole. Murteiden rajanvedot ovat tieteellisiin kriteereihin pohjautuvia ja neuvottelunalaisia asioita (Piippo ym. 2016: 73).

Mantilan (2004: 324) mukaan maakuntien murteet ovat toki saaneet leiman, mutta pelkät stereotypiat eivät selitä puhekielen piirteiden leimaantumista, sillä nyky-yhteiskunnan sosiaalinen rakenne on niin monimuotoinen. Oudot sanat ja ilmaukset voidaan kokea humoristisiksi, ja niistä tehdään pilkan aiheita (Mielikäinen & Palander 2014: 2.1). Vaattovaara (2009: 43) luettelee muuttoliikkeen, murteiden arvostuksen ja mediayhteiskunnan tuoneen eri murteita kaikkien ulottuville. Suurimmalla osalla ihmisistä on jollain tapaa muodostunut eri käsityksiä eri alueiden puhetavoista (Vaattovaara 2009: 43). Vieraista murteista kielteisimmän suhtaudutaan Mielikäisen ja Palanderin (2002: 102) mukaan lähimpiin naapureihin. Oman tai vieraan murteen miellyttävyys tai epämiellyttävyys on sidoksissa erilaisiin taustatekijöihin (Mielikäinen & Palander 2002: 102).

Murteita hahmotetaan alueellisesti. Murteiden erottelemisessä on tavallista huomion kiinnittyminen sellaisiin elementteihin, jotka eroavat itselle tutusta kielenkäytöstä. (Piippo ym. 2016: 74.) Vaattovaaran (2009: 39) mukaan kansanlingvistiikan pioneeri Dennis Preston luettelee alueellisen identiteetin kehittymisen edellytyksiksi kielellisiä tai muita vastaavia piirteitä, jotka alueeseen liitetään. Myös maantieteellisen katsantokannan mukaan tietoisuus omasta alueestaan perustuu tietoisuuteen oman alueen todellisista tai kuvitteellisista ominaisuuksista (Vaattovaara: 2009). Murteiden alueellisen hahmottamisen lisäksi on myös tullut sociolinguvistinen ulottuvuus kaupunkipuhekielten erottamisella. Tyypillinen esimerkki on Helsingin puhekielen käsite, mutta monelle ovat tulleet tutuksi myös vaikkapa Rauman tai Tampereen ”murre”. (Mielikäinen & Palander 2002: 95.) Määrittelenkin Tyrvään murteen tässä tutkielmassa kaupunki- tai paikallismurteeksi.

2.4 Tyrvää ja sen murre

Tyrvään murre on paikallismurre hämäläismurteiden alueella. Hämäläismurteet jakaantuvat myös eri ryhmiin maantieteellisesti. Kalevi Wiikin (2006: 237–238) *Sano se murtein* -teoksessa Tyrvään murre on hämäläismurteiden alueella, Ylä-Satakunnan haarakkeessa, ja vielä tarkemmin rajattuna eteläisen Ylä-Satakunnan murrealueella. Wiikin (2006: 237) mukaan jo pelkästään Ylä-Satakunnan eteläosien ja pohjoisosien murteet eroavat toisistaan. Eteläisten alueiden murre on lähellä perihämäläisiä murteita, ja pohjoisosien murre on lähellä eteläpohjalaisia murteita (Wiik 2006: 237). Hämäläismurrealueen erot selittyvät esimerkiksi sillä, että eri alueet alkoivat käydä kauppaa eri tahoilla (Wiik 2006: 222).

Nykyinen Sastamala on noin 25 000 asukkaan kunta läntisellä Pirkanmaalla. Sastamala syntyi vuonna 2009, jolloin Vammalan, Äetsän ja Mouhijärven kunnat liitettiin yhteen. Myöhemmin myös Kiikoinen liitettiin Sastamalaan. Tätä ennen Tyrvään kunta liitettiin silloiseen Vammalaan vuonna 1973. (sastamala.fi.) Nykyään Sastamala tunnetaan esimerkiksi Mauri Kunnaksesta, suomalaisen kirjan museo Pukstaavista ja Vanhan kirjallisuuden päivistä. Ojansuun ja Vesterbackan (2008–2009) Tyrvään murteen sanakirjoissa Tyrvään murteen puhuma-alueeksi on määritelty Tyrvään lisäksi Kiikan, Karkun, Kiikoisten, Mouhijärven, Suodenniemen ja Lavian alueet Heikki Ojansuun tekemän kartan perusteella.

Seuraavassa listassa esittelen Tyrvään murteen keskeisiä piirteitä:

1. Yleiskielen *d:n* vastine *r* (lehden : lehren)
2. Yleiskielen *ts:n* vastine *tt* (mettä : mettän)
3. Diftongien *uo*, *yö*, *ie* avartuminen (*nuari*, *tyä*, *miäs*)
4. Konsonanttien yleisgeminatio (*sannoo*, *makkaa*, *jottain*, *porraa*)
5. Tunnuksettomat 3. infinitiivin illatiivin muodot (*äijät rupes tappeleen*, *kulkeen*, *ottaan*)
6. Pikapuhemuodot *ei o*, *ei me*, *ei tu*
7. Astevaihteluton *nk* (henki : henken, vahinko : vahinkon)
8. Yleiskielen vokaaliyhtymät *ea*, *eä*, *oa*, *öä* pitkinä vokaaleina *ee*, *oo*, *öö*. (*hianoo*, *kattoo*, *korpee*)
9. Diftongin *i:n* kato (*näkönen*, *nykynen*, *punanen*)
10. Sananalkuiset konsonanttiyhtymät (*klasi*, *plikka*, *trenki*)
11. Inessiivin päätte *-sa* (*koulusa*, *mettäsiä*)
12. Rakenne *panna* + 2. infinitiivin instruktiivi (*panna tehren*, *pas ny soittajen*)
13. Rakenne *ei parane* + 2. infinitiivin instruktiivi (*ei parane puhujen*, *ei parane menne*)
14. Rajageminatio (*sinnep päi*)

(Hakanen & Lehtinen 2008: 12–15; Vesterbacka 2011: 25–30; Virtaranta 1976; Savolainen 1998.)

3 AINEISTO

3.1 Tutkimusaineisto ja kyselytutkimus metodina

Kun halutaan ottaa selvää ihmisten ajatuksista, tunteista ja uskomuksista, voidaan käyttää metodina esimerkiksi kyselylomakkeita (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 244). Tutkielmani aineisto koostuu sähköisistä kyselylomakkeista, jotka on tehty Office 365 Forms -alustalla. Kyselyä on käytetty muun muassa kielitaidon, asenteiden ja uhanalaisten kielten tilanteen mittaamiseen (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 244). Kyselyä on suomalaisessa kielitieteessä käytetty etenkin sociolinguistiikassa ja dialektologian tutkimuksessa tutkittaessa esimerkiksi murreasenteita, murrematkimuksia ja Helsingin puhekieltä (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 244). Kyselyllä voidaan saada kielestä uutta tietoa, jota olisi muutoin vaikeaa tavoittaa (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 240).

Kyselylomakkeissani on avoimia kysymyksiä, joissa esitetään kysymyksiä ja jätetään tilaa vastauksia varten. Avoimilla kysymyksillä päästään selville, mitä vastaaja todella ajattelee, eikä täten rajata vastaamista eri vaihtoehtoihin. Avoimilla vastauksilla voidaan saada erittäin kiinnostavaa laadullista tietoa. (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 201, 254.) Päädyin valitsemaan metodikseni sähköiset kyselylomakkeet, sillä ne ovat tehokas ja aikaa säästävä tapa kerätä tietoa (Hirsjärvi ym.: 195). Vanhatalon ja Vehkalahtien (2020: 254) mukaan kyselylomakkeen kysymysten tulee olla helppoja ja lyhyitä, jotta vastaajien mielenkiinto säilyisi lomakkeen loppuun asti. Hirsjärvi ja kollegat (2009: 202) lisäävät vielä, että kyselylomakkeiden tulee olla mahdollisimman selkeitä. Laadin selkeän ja lyhyen kyselylomakkeen, missä vastaajaa ei johdatella. Ensimmäisen kysymyksen perässä on kuitenkin kysymystä tarkentavat sulkeet. Tämän tein siksi, että sain pilottiryhmältäni kommenttia ensimmäisen kysymyksen epäselvyydestä. (Ks. kysymys 1 seuraavalta sivulta.)

Hirsjärvi ja kollegat (2009: 79) muistuttavat, että ei ole järkeä ryhtyä toteuttamaan tutkimusta, joka vie enemmän aikaa, kuin on käytettävissä. Laadullisessa kielentutkimuksessa analyysi tehdäänkin pääosin käsityönä, jonka takia tutkimusaineisto on yleensäkin pidettävä kohtuullisena (Luodonpää-Manni & Ojutkangas 2020: 420). Olen rajannut tutkimukseni kandidaatintutkielman laajuiseksi ja tästäkin syystä valinnut sähköiset kyselylomakkeet.

Kyselytutkimuksen heikkouksina voidaan pitää sitä, kuinka huolellisesti vastaajat jaksavat vastata, ja kuinka tosissaan he ovat tutkimuksen suhteen. Käsitteiden ymmärtäminen voi myös olla kompastuskivi. (Hirsjärvi ym., 2009: 195.) Minimoin nämä seikat rajaamalla otantani

abiturientteihin, joilla lienee enemmän motivaatiota vastaamiseen ja tietämystä murteista. Tämän lisäksi rajasin lomakkeen kysymykset kuuteen, jotta tylsistyminen ei ehtisi tapahtua.

Ennen lomakkeiden lähettämistä varmistin luvan Vammalan lukion rehtorilta. Lomakkeet lähetettiin sähköisenä linkkinä saateviestin kera. (Ks. Liite 1) Ennen aineistonkeruuta toteutin pienen pilottikyselyn kahteen kertaan neljällä 17–23-vuotiaalla nuorella. Vastaaminen toteutui tässäkin anonyymisti. Hirsjärvi ja kollegat (2009: 204) ehdottavat esiapututkimuksen, eli pilottitutkimuksen tekemistä ennen varsinaisen lomakkeen lähetystä. Näin voidaan tarkistaa, kysyvätkö kysymykset todella sitä, mitä tutkija tarkoittaa, ja tarvittaessa lomaketta voidaan muokata ennen varsinaista lähettämistä. Pilottitutkimuksen avulla sain täsmennettyä kysymyksiä ja lisättyä ensimmäisen kysymyksen sulkuihin täsmennyksen.

Lomakekyselyssä oli esitettyä kuusi avointa kysymystä taustatietojen (sukupuoli ja syntyperäinen sastamalalaisuus) lisäksi. (Liite 1) Sähköisessä lomakkeessa kysymykset olivat seuraavat:

1. Millaista on Tyrvään murre? (Voit kuvailla esimerkiksi adjektiivein)
2. Miten Tyrvään murre eroaa mielestäsi muista murteista?
3. Mitä sanoja koet kuuluvaksi Tyrvään murteeseen?
4. Ketkä puhuvat Tyrvään murretta?
5. Käytätkö mielestäsi Tyrvään murretta puhuessasi?
6. Miten kuvailisit omaa puhetapaasi?

3.2 Informantit

Olen valinnut tutkimusjoukokseni Vammalan lukion kolmannen vuoden opiskelijoita. Kun tutkielmani on näin pieni, halusin tällä rajauksella poissulkea käsitteiden ja termistön ymmärtämisen ongelmaa, joka on kansanlingvistikissa tutkimuksissa yleistä. Toivoin rajauksen myös auttavan siihen, kuinka tosissaan vastaajat ottavat tutkielman. (Hirsjärvi ym. 2009: 195; Mielikäinen & Palander 2002: 91.) Kyselyyn liittyy eettisiä kysymyksiä, kuten vastaajien henkilötietojen keruu, mahdollinen alaikäisyys ja kysymysten arkaluontoisuus (Vanhatalo & Vehkalahti 2020: 246). Kaikki informanttini ovat täysi-ikäisiä, joten kyselyyn vastaamiseen tarvitsin luvan vain heiltä itseltään. Vastaaminen tapahtui anonyymisti ja painotin myös vapaaehtoisuutta.

(Ks. Liite 1.)

Olen saanut kyselyyni 15 vastausta, joista valitsin kaikki tutkielmani aineistoon. Vastaajista 13 on syntyperäisiä sastamalalaisia ja kaksi on muuttanut myöhemmin Sastamalaan.

4 AINEISTON ANALYYSI JA TULOKSET

Office 365 forms -lomake (liite 1) lähetettiin Vammalan lukion abiturienteille Wilma-viestillä lukion rehtorin toimesta. Sähköiseen kyselyyn osallistui 15 vastaajaa. Kun vastaajajoukko osoittautui näin pieneksi, pystyin analysoimaan jokaisen kysymyksen vastauksia tarkemmin. Aineiston analyysin jaottelen alalukuihin kyselylomakkeiden kysymysten sisältöjen mukaan. Vain kaksi informanttia mainitsi, ettei ole syntynyt nykyisen Sastamalan alueella. Otin nämäkin vastaukset analyysiini, sillä heidän vastauksensa eivät poikenneet merkittävästi syntyperäisten sastamalalaisten nuorten vastauksista, ja he sattuiivat molemmat vastaamaan puhuvansa osittain Tyrvään murretta. Taustakysymyksissä syntyperäisen sastamalalaisuuden lisäksi kysyin myös sukupuolta. Vastaajista 10 oli naisia, 4 miehiä ja 1 ei halunnut vastata. En tule ottamaan sukupuolta tutkimuksessani juurikaan huomioon, sillä vastaukset olivat sukupuolesta riippumatta saman tyyppisiä. Vertailen siis kaikkia vastauksia keskenään. Merkitsen kuitenkin vastausesimerkeissä informantit omalla koodillaan: N, M tai E koodin alussa merkitsevät naista, miestä tai en halua vastata -vaihtoehdon valinnutta informanttia. Koodin numero merkitsee vastausjärjestystä, jolla ei ole merkitystä, mutta joka erottaa informantit toisistaan.

4.1 Tyrvään murteen tuntomerkit, piirteet ja puhujat

Kysymykseen “Millaista on Tyrvään murre? (Voit kuvailla esimerkiksi adjektiivein)” kaikki 15 informanttia vastasivat. Informanteista 12 kuvailivat Tyrvään murretta adjektiivein. Tyrvään murre on informanttien mukaan *rosoista, höpsöä, erikoista, jykevää, rempseää, lyhentelevää, omalla tavallaan uniikkia, hauskan kuuloista, rentoa, ärräistä, vanhanaikaista, railakasta, lyhyttä, kotoisaa, huoletonta, hyvin laiskaa, kumpuilevaa, venyvää, huvittavaa, rahvaanomaista, rentoa, rauhallista, tunnistettavaa, leveetä ja hyväntuulista. Omanlaatuinen ja rouhea* mainittiin kahdesti. Tyrvään murre kuulostaa myös “juurikin maalaisten puhumalta”.

Muuten kuin adjektiivein vastasi kolme informanttia. Eräs informantti kuvaili Tyrvään murretta *elämäntavaksi*. Toinen informantti kuvasi, kuinka Tyrvään murre ”jättää kaksoiskonsonantin pois, esimerkiksi sanoissa kaupasa, jäähallisa, täsä”. Sama informantti totesi myös, että *o*-kirjaimesta tulee *a*, esimerkiksi sanassa *huano*. Kolmas informantti totesi Tyrvään

murteen sanapainon *omanlaatuiseksi* ja kertoi piirteenä sen, että Tyrvään murteessa kaksi vokaalia esiintyy peräkkäin useissa sanoissa, kuten esimerkissä *Tuuks sää?*. Tyrvään murteessa on myös erään informantin mukaan *veikeitä sanavalintoja*, ja kaikki ei Tyrvään murretta edes ymmärrä.

Jättää kaksoiskonsonantin (lähinnä toisen s-kirjaimen pois, esimerkiksi kaupasa, jäähallisa, täsä), o:sta tulee a (esimerkiksi huano), selkeää, kuulostaa juurikin maalaisten puhumalta. N2

Elämäntapa. M3

sanoja painotetaan omalaatuisesti, kaksi vokaalia esiintyy peräkkäin useissa sanoissa (vrt. ”Tuuks sää?”), veikeitä sanavalintoja. M5

sellasta mitä muut ei ymmärrä. N8

Kielentutkijat erottelevat murteita toisistaan analysoimalla äänne- ja muotopiirteitä, eli rakenteita, muotoja ja äännevaihteluita. Ei-kielitietelijät taas havaitsevat kieliaineokset helposti vertailemalla niitä keskenään. (Mielikäinen & Palander 2014: 6.1.) Mielikäinen ja Palander (2002: 98) ovat sitä mieltä, että tärkeä näkökulma puhekielen piirteiden tiedostamiseen on oman ja vieraan murteen vertaileminen ja niiden erot. Kysymykseen ”Miten Tyrvään murre eroaa mielestäsi muista murteista?” sain sekä lyhyitä että pitkiä vastauksia. Yksi informanteista vastasi, että ”se on selkeesti jäämässä vanhemmille sukupolville eikä tunnu enää olevan niin periytyvää kun ennen”. Kaksi informanttia mainitsi, että *r*-kirjaimen painotus erottaa Tyrvään murteen muista murteista. Informantti N9 vastasi, että ”Etenkin käskyissä/kehotuksissa muoto ’Paas..’ on sellainen, mitä en ole koskaan kuullut muussa kun Tyrvään murteessa.”. Osa koki, että ero Tyrvään murteella ja muilla murteilla on pieni. Tyrvään murretta luonnehdittiin myös sellaiseksi murteeksi, josta saa selvää. Mielikäisen ja Palanderin (2014: 6.1) mukaan oma murre on muihin murteisiin verrattuna luonnollisestikin helppoa, selkeää ja ymmärrettävää.

Ero on aika pieni. M1

Tyrvään murteessa on fiilistä ja siitä saa selvää. M3

Painotus. N4

Murre on vähän hölmön kuuloista verrattuna muihin murteisiin. N14

Ei töksähtele niin kuin länsi-suomalaisten puhetyylit, on soljuvaa. Tyrvään murretta pystyy kuuntelemaan jokainen, ilman että pää tulee kipeäksi. M5

Siinä on mielestäni monenlaisia kulttuurialueelle ominaisia sanoja ja ilmauksia. Se tuntuu tutulta ja itselle ominaiselta. Muut murteet (varsinkin itämurteet) ovat erilaisia, sillä niiden taustalla on erilainen tunnelma kuin Tyrvään murteessa. N11

Informantti M15 kokee, että Tyrvään murteessa muutetaan paljon kirjakielisiä sanoja. Kahta *s*-kirjainta ei tule peräkkäin. Sana *pappa* taipuu *pappan*, eikä *papan*, kuten se kielen normien mukaan taipuisi. *B*, *c*, *g* ja *q* -kirjaimet eivät kuulu informantin M15 mukaan Tyrvään murteeseen, ja *banaani* onkin *panaani*. Mielikäisen ja Palanderin (2014: 133) mukaan on yleistä, että puhekieltä kommentoidaan huomaamalla, että kirjaimia korostetaan, lisätään, muutetaan tai jätetään pois. Kirjaimilla tarkoitetaan arkikielessä äännettä (Mielikäinen & Palander 2014: 133).

Selkeys ja rauhallisuus ovat selvät erot. Kirjakielisiä sanoja muutetaan todella paljon, etenkin kaksoiskonsonanttien suhteen kuten: tässä – täsä, tossa – tosa, Vammalassa – Vammalasa. Yleisesti ottaen siis kaikki kaksois *s*-kirjaimet korvataan yhdellä *s*-kirjaimella. Erona näihin on sana *pappa*, jonka taivutusmuodossa käytetään kahta *p*-kirjainta. Kirjaimia on vähemmän tyrvään murteessa kuin muissa. Jos niitä muuten on 29, tyrväällä niitä on vain 25-27. Omasta mielestäni niitä on 25, sillä kirjaimet *b*, *c*, *g* ja *q* eivät kuulu tyrvään murteeseen. Selvimät näistä on *b* ja *g*. Muun muassa sanan *kenkä* monikko on sana *kenkät* ja *banaani* on oikeasti *panaani*. M15

Kysymykseen “Ketekä puhuvat Tyrvään murretta?” sain kaikilta viideltätoista informantilta vastauksia. Kymmenellä informantilla tuli vastauksissaan esiin, että vanhemmat ihmiset puhuvat Tyrvään murretta. Kolme informanttia käytti sanaa *tyrvääläiset* ja yhden informantin vastauksessa luki *tyrväänkyläläiset*. Informantti N6 huomautti, että Tyrvään murre ei ulotu myöhemmin Sastamalaan liitettyihin kyliin, kuten Mouhijärvi ja Kiikoinen. *Vammalalaiset* mainittiin kahdesti ja *Vammalassa asuvat* kerran. *Kiikkalaiset* mainittiin kahdesti. *Keikyäläiset* ja *karkkulaiset* mainittiin kerran.

Tyrvääläiset, enimmäkseen vanhemmat ihmiset. M3

Enimmäkseen vanhemmat ihmiset, jotka ovat asuneet suuren osan elämästään Tyrvään alueella. Myös osa nuorista aikuisista, jos on elänyt Tyrvään murteen alla lapsuuden. N4

Vanhemmat ihmiset (ainakin 50-luvulla syntyneet ja vanhemmat), osa nuoremmistakin, varsinkin entisen Tyrvään kunnan alueelta lähtöisin olevat. M5

Tyrvääläiset, ei myöhemmin liittyneet kylät kuten mouhijärvi, kiikoinen. N6

Koko Sastamalan alueella asuvat (Erityisesti Kiikka). Usein etenkin vanhat ihmiset ja kun nuori puhuu vahvaa Tyrvään murretta siihen kiinnittää enemmän huomiota. Mielestäni myös Tampereen murre kuulostaa samalta. E7

Isovanhemmat. N8

Tyrvään murretta puhuvat paikkakunnalla syntyneet ja ikänsä asuneet vanhemmat ihmiset ja heidän jälkeläisensä. N11

Vammalalaiset ja tyrvääläiset tietysti, keikyäläiset ja kiikkalaiset ja karkkulaiset. N12

Tyrväänkyläläiset. N14

Informantti N4 kokee, että osa nuoremmistakin puhuu Tyrvään murretta, jos on lähtöisin Tyrvään murrealueelta. Informantti E7 huomautti, että kun nuori puhuu vahvaa Tyrvään murretta, siihen kiinnittää enemmän huomiota. Informantti N2 ja M15 huomauttivat murteen selkeydestä.

Usein vanhemmissa ihmisissä se tulee selkeämmin esiin. Myös sellaisissa, jotka ovat täällä koko ikänsä asuneet ja kasvaneet tyrvään murteen ympäröimänä. N2

Selvimmin Tyrvään murretta puhuvat vammalalaiset ja vanhemmat ihmiset ympäri Sastamalaa. M15

Maalla asuvat mainittiin myös kahdesti. Mielikäisen ja Palanderin (2014: 75) mukaan murteet ovatkin säilyneet maaseudulla paremmin, mutta niihin saatetaan suhtautua vähättelevästi.

Vanhukset jotka on kotosin Tyrväältä, mutta ei kaikki nekään, yleensä maalaiset. N1

Sastamalan alueella asuvat kaiken ikäiset mutta erityisesti vanhemmat ihmiset ja maalla asuvat. N13

Informantti M10 kokee, että murteen voimakkuus vaihtelee paljon vammalalaistenkin

keskuudessa. Edellä myös N1 kirjoitti, etteivät kaikki Tyrväältä kotoisin olevat puhu Tyrvään murretta. Informantti N9 on sitä mieltä, että harva nuori puhuu Tyrvään murretta.

Mielestäni oikeastaan harvempi nuori, mutta Sastamalassa erittäin pitkään asuneet ja etenkin vanhat ihmiset puhuvat sitä. N9

Monet vammalalaiset, mutta murteen voimakkuus vaihtelee aika paljon. Pitkään Vammalassa asuneilla on yleensä voimakkaampi murre. M10

Täten voidaan kiteyttää vastaajien mielipide siihen, että suurin osa kokee entisen Vammalan alueen vanhemman ikäpolven puhuvan Tyrvään murretta.

4.2 Tyrvään murteen sanasto

Kolmannessa lomakkeen kysymyksessä kysyin, mitä sanoja abiturientit kokevat kuuluvaksi Tyrvään murteeseen. Vastaajat osasivat luetella Tyrvään murteen sanastoa kahta informanttia lukuunottamatta. Informanttien esimerkkisanoja ovat seuraavat: *ehtoo, emmää, ernomanen, huusholli, iileskotti, jäkittää, kaarestaa, kakko, kalvaa, kenkät, ketä, koloo, kronkkasin, kutun juusto, maa, meinaan, mettä, mulkata, mäkittää, mää/sää, nuuka, paatti, piili, pirullinen, plikka, prutakko, pruukata, pussuksisa, riitta, rikkua, risti, romentaa, ropsia, ryysis, räkninki, räknätä, taata, takkela, tehrä, tihveriäinen, tunatti, tyyrätä, vati, varrota, vavva ja yksitotinen.*

Neljä informanttia tiedosti sanan *ernomanen*. *Ehtoo* ja *pruukata* näkyi kolmen informantin vastauksissa. Kaksi informanttia luetteli persoonapronominimuodot *mää* ja *sää*. Varsinkin yksikön 1. ja 2. persoonaan viittaavat persoonapronomininit ovat Mielikäisen ja Palanderin (2014:146) mukaan helposti havaittava kielenpiirre, ja maallikot erottelevatkin niiden perusteella aluemurteita. *Ketä* ja *meinaan* mainittiin myös kahdesti.

Informantti M3, joka ei luetellut sanastoa, vastasi, että *d*-kirjain äännetään *r*-kirjaimena. Sanontoja tiedettiin seuraavia: *kylä maar, niin sano, sen tähren ja nin nuukaa.*

Kolme informanttia selitti luettelemansa murre sanat auki. *Riitta* tarkoittaa kasaa, *risti* tarkoittaa risteystä, *kakko* vaaleaa perinneleipää ja *maa* asuinpaikkaa maalla. *Mulkata* on kaatua, *koloo* on satuttaa ja *kalvaa* tarkoittaa hiertämistä. Informantti M15 täsmensi vielä murre sanastovastaustaan:

Tyrvään murteeseen kuuluu monia sanoja, esimerkiksi sana pruukata ja vati. Toki kaikkia en itse tiedosta Tyrvään murteen sanoiksi, vaan luulee niiden olevan muuallakin tunnettuja. M15

Seuraavat informanttien luettelemat sanat löytyivät myös Ojansuun ja Vesterbackan (2008 & 2009) Tyrvään murteen sanakirjoista: *ehtoo*, *huusholli*, *iieskotti*, *jäkittää*, *kaarestaa*, *kakko*, *kalvaa*, *koloo*, *maa*, *meinaa*, *mettä*, *mulkata/mulkkaa*, *nuuka*, *paatti*, *piili*, *pirullinen*, *plikka*, *pruukata/pruukaa*, *pussuksisa*, *riitta*, *risti*, *takkela*, *tunatti*, *vati* ja *yksitotinen*.

Seuraavaksi käyn läpi lueteltujen sanojen merkityksiä jo edellä mainittuja Tyrvään murteen sanakirjoja apuna käyttäen. *Iieskotti* tarkoittaa Tyrvään murteen sanakirjassa kiusanhenkeä, ja se on ennen tarkoittanut räkää tai siiliä. *Kaarestaa* tarkoittaa rehkimistä, eli kovaa uurastamista. *Kutun juustoa* ei näillä sanoilla löytynyt, mutta *kuttu* tarkoittaa Tyrvään sanakirjassa vuolta. *Kolominen* on itsensä loukkaamista, satuttamista tai kolistelemista. *Meinata* on aikomista, mutta se voi tarkoittaa myös *olla vähällä tehdä jotain*, esimerkiksi lause *meinasin mulkata* tarkoittaa *olla vähällä kompastua*. *Nuuka* tarkoittaa tarkkaa, huolellista ja säästävää. *Paatti* on vene. *Piili* on sanakirjassa nuolen muotoinen naisten hiusneula. *Pruukaa* tai *pruukata* tarkoittaa *olla tapana (tehdä jotakin)*. *Pussuksisa*-sana on listattuna Tyrvään murteen sanakirjassa sellaisella täydennyksellä, että Suomen murteiden sana-arkistossa ei ole tietoa *pussuksisa*-sanan käytöstä Tyrvään seudulta. Muualla tätä sanaa on käytetty. *Pussuksisa* voisi tarkoittaa pilvistä, usvaista ilmaa tai turvoksissa olemista. *Riitta* tarkoittaa kasaa tai pinoa. *Takkela* on sama kuin vikkellä. *Tunatisa* oleminen on jonkin loppumista. *Tunatti*-sanasta ei ole Suomen murteiden sana-arkistossa tässä merkityksessään tietoja muualta, kuin Tyrvään seudulta. *Yksitotinen* tarkoittaa vakavaa tai harvapuheista ihmistä. (Ojansuu & Vesterbacka 2008: 86–618; Ojansuu & Vesterbacka 2009: 59–639.)

Tulee myös mainita, että kielentutkija tarkoittaa sanoilla itsenäisiä lekseemejä, esimerkiksi sanakirjojen hakusanoja, kun taas maallikot kuvailevat sanoilla kielimuotojen ja murrepiirteiden eroja. Täten siis arkikielessä murrenaksiksi katsotaan muoto, joka sisältää äänteellisiä tai taivutusopillisia murrepiirteitä, vaikka itse lekseemi kuuluisikin myös yleiskieleen. (Mielikäinen & Palander 2014: 131.) Esimerkiksi kahden informantin mainitsemassa *mettä*-sanassa voidaankin nähdä yleiskielen *ts:n* vastine *tt* (*metsä* : *mettä*). Kaksi informanttia kuitenkin kokee, että *mettä* on Tyrvään murteen sana. *Kenkät*-sanakaan ei oikeastaan ole murrenaksena, vaan sisältää astevaihteluttoman *nk:n*, mikä kylläkin on yksi Tyrvään murteen keskeisimmistä piirteistä, kuten edellä mainittu *ts:n* vastine *tt*, ja sananalkuiset konsonanttiyhtymät informanttien esimerkkisanoissa

plikka, kronkata ja prutakko.

4.3 Nuorten sastamalalaisten aikuisten oma puhekieli

Kysymykseen ”Käytätkö mielestäsi Tyrvään murretta puhuessasi?” sain kaksi ei-vastausta, kuusi joo/kyllä-vastausta ja seitsemän välillä/joskus/vähän -vastausta. Kumpikin informantti, joka vastasi *ei*, oli kuitenkin syntynyt nykyisen Sastamalan alueella. Myös huomionarvoista on se, että kaksi informanttia, jotka eivät olleet syntyneet nykyisen Sastamalan alueella, ilmoittivat puhuvansa joskus Tyrvään murretta. Seuraavaksi näistä seitsemästä välillä/joskus -vastauksista huomioita. Kaksi informanttia ei koe puhuvansa Tyrvään murretta kovin tunnistettavasti tai käytä tietoisesti murretta puhuessaan, mutta joitain sanoja tulee lausuttua murteella.

En käytä Tyrvään murretta puhuessani, mutta puheessani saattaa silti esiintyä välillä murteelle tyypillistä ääntämistä tai ilmaisuja. N13

Ehkä jotain sanoja tulee lausuttua Tyrvään murteella, mutta en tietääkseni ainakaan käytä sitä mitenkään erityisen tunnistettavasti. N1

Eräs informantti huomautti, että jos on viettänyt paljon aikaa isovanhempien kanssa, murre tarttuu. Kaksi informanttia tiesi käyttävänsä *tosa, täsä* ja *koulusa* -tyyppisiä sanoja. Yksi informantti koki puhuvansa hieman Tyrvään murretta, mutta koki oman murteensa olevan kaukana ”oikeasta Tyrvään murteesta”. Osa taas koki puhuvansa murretta.

Käytän suhteellisen voimakkaasti Tyrvään murretta puhuessani. Paikkakunnalla tätä en huomaa, mutta riittää mennä Poriin ja huomaa kuinka eritavalla puhuu, kuin muut. M15

Viimeinen kysymys lomakkeessa oli ”Miten kuvailisit omaa puhetapaasi?”. Englannin kieli mainittiin kahdessa vastauksessa. Myös *nuorisoslangi* tai *slangi*-sana esiintyi kahden informantin vastauksissa. *Slangi* ymmärretäänkin Mielikäisen ja Palanderin (2002: 7) tekemien kyselyiden mukaan alueelliseksi tai sosiaaliseksi kielimuodoksi, tai vaan kaikkien yhteiseksi yleispuhekieleksi, ja useimmiten se liitetäänkin Helsinkiin tai pääkaupunkiseutuun.

Puhun varmaan samalla tavalla kuin muut nuoret: joitain vaikutteita oman alueen murteesta, yleisestä slangista ja kaikista eniten englannin kielestä. N1

Mukana on paljon tyrvään murretta, mutta myös vaikutteita muista murteista esim. ookste tulossa tai mä eikä mää ja myös vaikutteita englannista. E7

Oma puhetapani on moninainen ja muokkautuu tilanteen mukaan. Koulutehtävien suosima neutraali asiatyyli, yleinen nuorisoslangi sekä kodista opittu Tyrvään murre sekoittuvat puheessani riippuen asiayhteydestä. N11

Kaksi informanttia kertoi eri murteiden sekoituksesta.

Sekoitus monesta murteesta ja vaihtelee mielialan mukaan, pääosin tyrvään laiskaa versiota suomenkielestä. N11

Melko neutraali, sekoitus erilaisia murteita, enimmäkseen tämän alueen (Sastamala, Pirkanmaa, Lounais-Suomi) puhetapaa, johon on sekoittunut mm. lievästi Länsi-Lapin puhetapaa. N13

Sekoitusmurteita luonnehditaan eri tavoin niiden sisältämien ainesten mukaan ja ne ovat voineet syntyä monestakin eri murteesta, murrepiirteestä, slangista tai kirjakielestä (Mielikäinen & Palander 2002: 92). Moni informantti luetteli puhetapansa koostuvan eri piirteistä, vaikka *sekoitus*-sanaa ei nähdäkään muissa vastauksissa. Omaa puhetapaa luonnehdittiin myös rauhalliseksi, vanhahtavaksi ja selkeäksi.

Tyrvään murre. M3

Hieman vanhahtava. Syynä voi olla tyrvääläisen murteen kuuleminen lapsuudessa ja satunnaisten murre sanojen jääminen omaan puhetapaan. N4

Rauhallinen tempo, pientä vitsintynkää koko ajan. M5

Murre ei ole kovin vahva, mutta aina välillä korostuu. M10

Puhetapani on suhteellisen selkeä vahvasta murteesta huolimatta. M15

Informantti N8 vastasi puhuvansa pääosin yleiskieltä, mutta välillä puheessaan kuuluu paljonkin murre sanoja ja -piirteitä. Informantti N6 mainitsi puhetapansa kirjakieliseksi, joka sisältää tyrvääläisiä ja porilaisia vivahteita. Informantti N2 vastasi, että ulkopaikkakunnalla voidaan

huomauttaa omasta murteesta.

Usein etenkin toisella paikkakunnalla asuvat huomauttavat ”oudosta” murteestani, itse kuvailisin puhuvani kohtalaisen yleiskielisesti ainakin noin nuorten keskuudessa. Tyrvään murre puskee läpi, mutta myös minuun tarttuu muut murteet kohtalaisen helposti. Puhetapani riippuu siis paljon esimerkiksi päivästä ja siitä kenen kanssa olen viettänyt aikaa. N2

Muita kuvailevia kommentteja koskien omaa puhetapaa oli informantti N9:n vastaus, jossa kerrotaan *s*-kirjaimen katoamisesta ja *paas*-sanasta. Tämä rakenne panna + 2. infinitiivin instruktiivi, eli esimerkiksi *paas tehden* on yksi Tyrvään murteen keskeisistä murrepiirteistä (ks. s. 7). N9 huomasi myös lyhentyneen inessiivin päätteen *-sa*, sekä *d*-kirjaimen muuttuvan *r*-kirjaimeksi. Yleisgminaatio näkyy sanassa *ruppeen*.

1. Kun tulee kehoitettua tai käskettyä jotakuta tekemään jotakin puheessani ilmenee erittäin paljon ”paas”, esimerkiksi ”Paas juoden kahvis. 2. Tämän lisäksi olen huomannut *s*-kirjaimen katoamista, etenkin kun kerron esimerkiksi ”käyväni kaupasa”. 3. Kolmantena seikkana olen huomannut konsonanttien tuplaantumista, kuten esimerkiksi sanoessani ”Ruppeen laittaa ruokaa.” 4. Neljäntenä ja viimeisenä seikkana olen huomannut välillä *d*-kirjaimen muuttuvan *r*-kirjaimeksi, mutta tätä tapahtuu vain harvoin, mutta silti kuitenkin välillä. N9

Sastamalan alueellinen murrevaihtelu näkyy erään informantin vastauksessa ”Puhun enemmän Huittinen-Keikyä murteella”.

Kuten osa informanteista oli itsekkin huomannut, puhetapa voi vaihdella tilanteen mukaan. Tavallista onkin, että mitä muodollisempi tilanne on kyseessä, sitä kirjakielisempää ja korrektimpaa puhekieli on. (Paunonen 1982: 100.) Myös se, kenen kanssa puhutaan, voi vaikuttaa interaktion kulkuun ja tiettyjen ilmaisujen käyttöön ja valintaan (Hämäläinen 1982: 140).

4.4 Kokoavasti

15 informantin vastauksista kävi siis ilmi, että suurin osa heistä (11 informanttia) ajattelee vanhemman sukupolven puhuvan Tyrvään murretta nykyisen Sastamalan alueella. Tyrvään murteen puhujiksi nimettiin *tyrvääläiset*, *tyrväänkyläläiset*, *vammalalaiset*, *karkkulaiset*, *kiikkalaiset* ja *keikyäläiset*. Tyrvään murteen sanastoa osattiin luetella paljon. Sanat *ehtoo*, *ernomanen*, *ketä*, *meinaan*, *mettä*, *pruukata* sekä persoonapronominit *mää* ja *sää* lueteltiin enemmän kuin kerran.

Tyrvään murretta myös kuvailtiin sekä vaikeampiselkoiseksi murteeksi kuin muut, että suhteellisen selväksi murteeksi, joka ei kuitenkaan ole lähellä kirjakieltä. Murre koetaan uniikiksi ja omalaatuiseksi tavaksi puhua. Tyrvään murre eroaa muista murteista kahden informantin mukaan *r*-kirjaimen painotuksella. Myös adjektiivi *ärräinen* näkyi yhden informantin vastauksessa.

Informantit huomasivat myös Tyrvään murteen keskeisiä murrepiirteitä. Informantti N13 huomasi, että muihin murteisiin verrattuna Tyrvään murteessa ”väännellään” paljon vokaaleja, kuten *yö > yä*, *ie > iä*, joka on kielitieteelliseltä nimeltään diftongin avartumista. Informantit M3 ja N9 tiesivät, että *d*-kirjain korvataan *r*-kirjaimella. Neljä informanttia osasivat kertoa, että *täsä*, *tosa*, *koulusa* ja *kaupasa* -tyyppiset sanat kuuluvat Tyrvään murteeseen, ja kaksi heistä ilmoitti käyttävänsä omassa puheessaan juuri tätä piirrettä. Yksi näistä neljästä informantista osasi vielä tarkemmin kertoa, että ”kaksoisässät” katoavat Tyrvään murteesta. Nämä informantit olivat siis löytäneet inessiivin lyhemmän päätteen *-sa*. Informantti N9 kertoi konsonanttien tuplaantumisesta esimerkiksi sanassa *ruppeen*, mikä on oikealta nimitykseltään konsonanttien yleisgeminatiota. Informantti M15 kertoi myös *kenkä*-sanon monikosta, joka Tyrvään murteessa on *kenkät*. Tässä näkyy astevaihteluton *nk*. Nämä kaikki piirteet olivat keskeisimpiä Tyrvään murteen piirteitä, jotka löytyvät luettelosta alaluvussa 2.4. Lukiolaiset siis tiesivät diftongin avartumisen, lyhentyneen inessiivin päätteen, yleisgeminatian, yleiskielen *d*:n vastineen *r*:n ja *nk*:n astevaihteluttomuuden, mutta kertoivat ne vaan hieman eri sanoin. Maallikoiden tapa puhua murteesta tai kielestä on toinen kuin tieteen, mutta silti maallikot puhuvat omalla tavallaan juuri samoista ilmiöistä kuin kielentutkijat (Vaattovaara 2009: 32). Vammalan lukion abiturientit luettelivat osittain tietämättään ihan oikeita kielitieteellisiä murreseikkoja. Myös puhekieltään luonnehtiessa löytyi informantti N9:n vastauksesta *paas*-sana, jota käytetään esimerkkilauseessa *Paas juoden kahvis*. Tämäkin rakenne panna + 2. infinitiivin instruktiivi löytyy alaluvusta 2.4.

Informantit löysivät kuitenkin myös muita, kuin alaluvussa 2.4 lueteltuja keskeisimpiä Tyrvään murteen piirteitä. Informantti N9 kirjoitti, että omassa puheessaan nimi Markku taipuu *Markkun*, eikä *Markun*. Saman ilmiön oli huomannut M15, joka kertoi *pappa*-sanon taivutuksesta, jossa molemmat *p*-kirjaimet säilyvät (*pappa* : *pappan*). Tässä on kyse siitä, etteivät sanat noudata normien mukaisen kielen astevaihtelua. Vesterbackan Kunnaxen kiäli (2011: 28) -teoksessakin mainitaan, että tyrvääläislapset käyvät edelleen *pappalla* ja *Jokkella*, eivätkä *papalla* ja *Jokella*. Informantti M15 huomautti myös siitä, kuinka *b* ja *g* -kirjaimet eivät kuulu Tyrvään murteeseen, ja esimerkiksi *banaani* onkin *panaani*.

Omaa puhetapaa kuvailtiin enimmäkseen eri tyylien sekoitukseksi. Itse *sekoitus*-sana näkyi kahdessa vastauksessa. Tyrvään murretta ilmoitti puhuvansa täysin tai osittain 13 informanttia.

Kaksi informanttia tiesi puhetapansa vaihtelevan tilanteiden mukaan. Kymmenen informanttia kertoi puhetapansa koostuvan eri piirteistä. Yksi informantti kertoi puhuvansa enemmän ”*Huittinen-Keikyä murteella*”. Yleiskieli, kirjakieli, englannin kieli ja slangi tulivat esiin informanttien vastauksissa.

5 PÄÄTÄNTÖ

Suppeahkon vastaajajoukon vuoksi tulee ottaa huomioon, että tutkimustulokseni eivät kerro täysin yleistettävää tietoa sastamalalaisten nuorten aikuisten murrekäsityksistä, tai täysin yleistettävää tietoa asenteista Tyrvään murretta kohtaan. Tarkoitukseni oli pikemminkin tuoda esille ajatuksia, asenteita ja mielipiteitä liittyen Tyrvään murteeseen, kuin yleistää näitä. Tutkielmani tavoitteena oli saada selville, mitä murrepiirteitä ja sanoja informantit tiedostavat kuuluvaksi Tyrvään murteeseen, miten informantit kokevat Tyrvään murteen eroavan muista murteista, sekä millaisia käsityksiä informanteilla on omasta kielestään ja murteestaan.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni ”Mitä murrepiirteitä ja sanoja informantit tiedostavat kuuluvaksi Tyrvään murteeseen?” sain vastauksia kyselylomakkeen kohdista 4 ja 5 (Ks. liite 1). Vastauksista kävi ilmi, että Vammalan lukion abiturientit osaavat luetella monia Tyrvään murteeseen kuuluvia sanoja. Informantit osasivat myös luetella Tyrvään murteen piirteitä omin sanoin, kuten ”*o-kirjaimesta tulee a-kirjain*”, mikä on oikealta termiltään diftongien avartumista, sekä huomasivat lyhemmän inessiivimuodon esimerkkisanassa *kouhusa*. Näiden lisäksi tiedettiin omin sanoin yleisgemiaatio, yleiskielen *d:n* vastine *r*, *nk:n* astevaihteluttomuus, panna + 2. infinitiivin instruktiivi sekä astevaihteluton pappi : pappalle -tyyppinen piirre. Nämä kaikki, viimeistä lukuunottamatta, oli lueteltuna Tyrvään murteen piirreluettelossa alaluvussa 2.4.

Toiseen tutkimuskysymykseeni, ”Miten informantit kokevat Tyrvään murteen eroavan muista murteista?”, sain vastauksia kyselylomakkeen kohdasta 4. Informanttien mielestä Tyrvään murteen puhujat puhuvat selkeästi ja ymmärrettävästi. Murre on uniikkia, jossa on omanlaisia vivahteita ja sanoja, joita ei muista murteista informanttien mukaan löydy. Kaksi informanttia mainitsi, että *r-kirjaimen* painotus erottaa Tyrvään murteen muista murteista. Kysyin myös, millaista Tyrvään murre on (lomakkeen kohta 3). Vastauksista kävi ilmi, että Vammalan lukion abiturientit osaavat kuvailla, minkälaista Tyrvään murre on. Kuvailevat adjektiivit olivat suurimmilta osin positiivisia ja jokseenkin samankaltaisia. *Omanlaatuinen*, *rento* ja *rauhallinen* näkyivät vastauksissa enemmän kuin kerran. Muita adjektiiveja, joita lueteltiin, oli esimerkiksi *hyväntuulinen*, *uniikki*, *rosainen* ja *hauska*. Hauskuus ja omintakeisuus tuli vastauksissa ilmi useaan otteeseen, tosin eri adjektiivein.

Kolmas tutkimuskysymykseni oli ”Millaisia käsityksiä informanteilla on omasta kielestään ja murteestaan?”. Kyselylomakkeessa kysyttiin suoraan, miten informantit kuvailevat omaa puhettaan. Suurin osa vastaajista koki puhuvansa osittain tai täysin Tyrvään murretta. Osa vastasi puhuvansa eri murteita sekaisin. Kyselylomakkeessa oli myös kysymys Tyrvään murteen puhujista. Tyrvään

murteen puhujia luonnehdittiin vanhemmiksi ihmisiksi. Osa informanteista vielä täsmensi, että vanhemmat ihmiset puhuvat selvimmin murretta, ja jos murretta puhuu nuorempi, se herättää enemmän huomiota. Kahdessa vastauksessa tuli maalaisuus esille. Osa vastauksista sisälsi Sastamalan alueen eri kaupunginosia, kuten Kiikka, Tyrväänkylä, Karkku ja Vammala. Eräässä vastauksessa oli vielä erikseen mainittu, että Mouhijärven ja Kiikoisten alueella ei puhuta Tyrvään murretta. Mielenkiintoista oli se, että eräs informantti mainitsi keikyäläisten puhuvan Tyrvään murretta, kun taas toinen informantti kuitenkin mainitsi itse puhuvansa ”Huittinen-Keikyä-murretta”.

Kiinnostavaa on se, että lähes jokainen vastasi puhuvansa osittain Tyrvään murretta tai ainakin käyttävänsä osittain Tyrvään murreosan. Tyrvään murre on täten edelleen osa sastamalalaisten nuorten aikuisten kieli-identiteettiä. Mielenkiintoista oli myös muutaman informantin syvällisemmät kommentit puhettavastaan. Yllätyin myös siitä, kuinka monta Tyrvään murretta kuvailevaa adjektiivia informantit luettelivat.

Tutkielmani on kartoittanut sastamalalaisten nuorten aikuisten käsityksiä Tyrvään murteesta. Tällaista abiturientteihin kohdistuvaa murreasennetutkimusta nimenomaan Tyrvään murteesta ei ole aikaisemmin tehty. Tätä tutkimusta voisi jalostaa pidemmälle ottaen otokseen mukaan myös vanhempaa ja nuorempaa ikäpolvea ja vertailla näitä kaikkia tuloksia keskenään. Huomionarvoista on myös se, että vastauksissa näkyi entiseen Vammalaan liitettyjen kuntien nimiä. Täten olisi mielenkiintoista saada selville, määrittelevätkö sastamalalaiset nämä alueet eri murteiksi tai millaisiksi he kokevat Sastamalan eri kaupunginosien ihmisten puhettavat. Kuten jo aiemmin mainitsin, murteista negatiivisimmin suhtaudutaan lähinaapureihin (Mielikäinen & Palander 2002: 102). Tästä näkökulmasta taas olisi erittäin mielenkiintoista kartoittaa Sastamalan naapurikuntien mielipiteitä Sastamalan alueen puhettavasta tai Tyrvään murteesta. Tämä kuitenkin vaatii kandidaatintutkielmaa laajempaa tutkimustyötä.

LÄHTEET

- DUFVA, HANNELE 2002: Dialogia suomalaisuudesta. – Sirkka Laihiala-Kankainen, Sari Pietikäinen, Hannele Dufva (toim.), *Moniääninen Suomi: Kieli, kulttuuri ja identiteetti*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus.
- EDWARDS, JOHN 2009: *Language and identity: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- GARRETT, PETER 2010: *Attitudes to language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- HIRSJÄRVI, SIRKKA – REMES, PIRKKO – SAJAVAARA, PAULA 2009: *Tutki ja kirjoita*. (15. uud. p.). Helsinki: Tammi.
- HURTTA, HEIKKI 2007: *Länttä ja itää – suomen murteiden ryhmittelyä*. Kielikello.
- HÄMÄLÄINEN, SIMO 1982: Mikrotason sosiologiaa – Keskustelun kielioppia. – Matti Suojanen & Päivikki Suojanen (toim.), *Sosiolingvistiikan näkymiä*. Helsinki: Gaudeamus.
- PIETIKÄINEN, SARI – DUFVA, HANNELE – LAIHIALA-KANKAINEN, SIRKKA 2002: Kieli, kulttuuri ja identiteetti – ääniä Suomenniemeltä. – Sirkka Laihiala-Kankainen, Sari Pietikäinen, Hannele Dufva (toim.), *Moniääninen Suomi: Kieli, kulttuuri ja identiteetti*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus.
- LAPPALAINEN, HANNA – VAATTOVAARA, JOHANNA 2005: *Vielä murteen ja identiteetin suhteesta*. Virittäjä, 109(1), 98.
- LEANDER, ANNA-RIITTA 2008: *Maallikon kärisyksiä puhekielestä eri ikäpolvilla – kansanlingvistinen näkökulma*. Pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto.
- LUODONPÄÄ-MANNI, MILLA – OJUTKANGAS, KRISTA 2020: Laadullinen aineistopohjainen kielentutkimus. – Milla Luodonpää-Manni, Markus Hamunen, Reetta Konstenius, Matti Miestamo, Urpo Nikanne & Kaius Sinnemäki (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I-IV*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- MANTILA, HARRI 2004: *Murre ja identiteetti*. Virittäjä, 108(3), 322.
- MIELIKÄINEN, AILA – PALANDER, MARJATTA 2002: *Suomalaisten murreasenteista*. Sananjalka 44, s. 86–109.
- 2014: *Miten suomalaiset puhuvat murteista? Kansanlingvistinen tutkimus metakielestä*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- NUOLIJÄRVI, PIRKKO – LAPPALAINEN, HANNA 2020: Sosiolingvistiikkaa. – Milla Luodonpää-Manni, Markus Hamunen, Reetta Konstenius, Matti Miestamo, Urpo Nikanne & Kaius Sinnemäki (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I-IV*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- OJANSUU, HEIKKI – VESTERBACKA, MARKO 2008: *Tyrvään murteen sanakirja: Ensimmäinen, Aakkoset-närpee*. Tyrvää: Warelia.
- 2008: *Tyrvään murteen sanakirja: Jälkimmäinen, Närskähtää-öylätti*. Sastamala: Warelia.
- PALANDER, MARJATTA 2001: *Kansan käsityksistä lingvistiikkaa*. Virittäjä, 105(1), 147.
- 2000: *Puhekielen tutkimuksen uudet haasteet*. Virittäjä, 104(3), 436.
- PAUNONEN, HEIKKI 1982: Suomen kielen sosiolingvistinen vaihtelu tutkimuskohteena. – Matti Suojanen & Päivikki Suojanen (toim.), *Sosiolingvistiikan näkymiä*. Helsinki: Gaudeamus.
- PIIPPO, IRINA – VAATTOVAARA, JOHANNA – VOUTILAINEN, EERO 2016: *Kielen taju: vuorovaikutus, asenteet ja ideologiat*. Helsinki: Art House.
- SUOJANEN, MATTI 1982: Sosiolingvistiikka – Synkrestistinen tieteenala. – Matti Suojanen & Päivikki Suojanen (toim.), *Sosiolingvistiikan näkymiä*. Helsinki: Gaudeamus.
- HAKANEN, AIMO – LEHTINEN, MATTI VALTTERI – SASTAMALAN OPISTON MURREPIIRI (TOIM.) 2008: *Tyrvääläisiä sananparsia*. Vammala: Tyrvään seudun kotiseutuyhdistys.

- VAATTOVAARA, JOHANNA 2009: *Meän tapa puhua. Torniolaakso pellolaisnuorten subjektiivisena paikkana ja murrealueena*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 1225. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- VANHATALO, ULLA – VEHKALAHTI, KIMMO 2020: Kysely. – Milla Luodonpää-Manni, Markus Hamunen, Reetta Konstenius, Matti Miestamo, Urpo Nikanne & Kaius Sinnemäki (toim.), *Kielentutkimuksen menetelmiä I-IV*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- VESTERBACKA, MARKO 2011: *Kunnaxen kiäli*. Turku: Warelia.
- VIRTARANTA, PERTTI 1976: *Tyrvään murrekirja*. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Vammala: Vammalan kirjapaino.
- WIIK, KALEVI 2006: *Sano se murteella: Minkälaisia suomen murteet ovat ja missä niitä puhutaan?* Pilot-kustannus.

Internetlähteet

Sastamala.fi (9.3.2022).

Savolainen, E. (1998). Suomen murteet. (<http://sokl.uef.fi/aineistot/aidinkieli/murteet/etusivu.html>). (1.2.2022).

LIITTEET

Liite 1. Sähköinen kyselylomake.

Millaista on Tyrvään murre?

Tällä kyselyllä kartoitetaan sastamalalaisten nuorten aikuisten käsityksiä Tyrvään murteesta. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Vastaaminen vie 5–10 minuuttia ja se toteutetaan anonyyminä. Kyselyyn vastaamiseen veloitetaan täysi-ikäisyyttä (18). Kyselyyn vastaaminen onnistuu sekä tietokoneella että puhelimella. Pyydän, että luet huolellisesti kysymyksen ennen vastaamista. Käytän vastauksia kandidaatintutkielmassani. Kiitos!

...

* Pakollinen

1. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua vastata

2. Oletko syntynyt nykyisen Sastamalan alueella? *

- olen
- en

3. Millaista on Tyrvään murre? (Voit kuvailla esimerkiksi adjektiivein) *

Kirjoita vastaus

4. Miten Tyrvään murre eroaa mielestäsi muista murteista? *

Kirjoita vastaus

5. Mitä sanoja koet kuuluvaksi Tyrvään murteeseen? *

Kirjoita vastaus

6. Ketkä puhuvat Tyrvään murretta? *

Kirjoita vastaus

7. Käytätkö mielestäsi Tyrvään murretta puhuessasi? *

Kirjoita vastaus

8. Miten kuvailisit omaa puhetapaasi? *

Kirjoita vastaus

Lähetä